

Η κυοφορούμενη βρετανική συνταγματική προσφορά και ο αντίκτυπος του ένοπλου αγώνα

Το πρωί της 1ης Απριλίου 1955, ο William Hilary Young, προϊστάμενος του Τμήματος Νοτίων Υποθέσεων (Southern Department) του Foreign Office, μόλις είχε μόλις υπογράψει ένα τηλεγράφημα προς την, σύμβουλο πρεσβείας στην Ουάσιγκτον, όταν έφτασε η είδηση για τις βομβιστικές επιθέσεις της ΕΟΚΑ στην Κύπρο. Στο τηλεγράφημά του ο Young ενημέρωνε τη συνάδελφό του για την τρέχουσα πολιτική του Λονδίνου για την Κύπρο, ώστε αυτή, με τη σειρά της, να καθησυχάσει το Αμερικανούς οικοδεσπότες της που πίεζαν για μια διέξοδο στην ενδοσυμμαχική διένεξη που είχε ξεσπάσει με αφορμή την πρώτη ελληνική προσφυγή του 1954. Προτού στείλει το τηλεγράφημα, ο Βρετανός διπλωμάτης κατέγραψε ως υστερόγραφο την πρώτη του αντίδραση στο νέο κεφάλαιο που άνοιγε στη διαδρομή του Κυπριακού: Ο χρόνος της προσφοράς νέου Συντάγματος θα «επηρεαζόταν σχεδόν σίγουρα από αυτό το ξέσπασμα βίας». Σε τι συνίστατο, λοιπόν, η εν λόγω «προσφορά»; Μπήκε στο συρτάρι οριστικά ή μήπως ανασύρθηκε έπειτα από μερικούς μήνες και αφού είχαν μεσολαβήσει δραματικές εξελίξεις; Υπήρξε, εν τέλει, η όποια συνταγματική εξέλιξη στη μεγαλόνησο «παράπλευρη απώλεια» του ένοπλου αγώνα της ΕΟΚΑ;

Σε αυτά τα ερωτήματα θα επιχειρήσει να απαντήσει η εισήγηση, με βάση βρετανικό αρχειακό υλικό.